

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3904/2547

นายวีระ ชาวสีมารณโงทก์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน บริษัทราชบุรีพัฒนาสิ่งทอ จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 155, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22, ป.วิ.พ. มาตรา 284, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 179, ป.วิ.พ. มาตรา 161, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายฯ มาตรา 14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 155, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 14

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 155 บัญญัติให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ มีหน้าที่ระวางประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย ช่วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ และรับผิดชอบในบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าเสียหาย และค่าใช้จ่ายในคดีล้มละลาย แต่เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยแล้ว อำนาจในการจัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของจำเลยย่อมเป็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22 (1) แม้ไม่มีโจทก์นำยึดเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็มีอำนาจทำการยึดทรัพย์ได้เองและยึดทรัพย์ของจำเลยได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องพิจารณาถึงจำนวนหนี้ของโจทก์ ดังเช่นคดีแพ่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา 284 บัญญัติไว้เนื่องจากการกระทำเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย สาเหตุที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถอนการยึดทรัพย์สินของจำเลยเนื่องมาจากศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ไม่ใช่เพราะโจทก์ขอถอนฟ้องหรือขอถอนการยึดทรัพย์ การที่จะให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินที่ยึดทั้งหมดตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 179 (3) โดยไม่พิจารณายอดหนี้ที่โจทก์ฟ้อง ย่อมเห็นได้ว่าเป็นการไม่ยุติธรรมแก่โจทก์อาศัยอำนาจตาม ป.วิ.พ. มาตรา 161 วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายฯ มาตรา 14 ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายดังกล่าวจึงควรอยู่ในขอบเขตไม่เกินยอดจำนวนหนี้ที่โจทก์ฟ้องเท่านั้น

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นหนี้โจทก์ถึงวันฟ้องเป็นเงิน 150,413,697.44 บาท และมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2542 จำเลยอุทธรณ์ ขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โจทก์นำเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยึดทรัพย์สินของจำเลย 2 ครั้ง ราคาประเมินรวม 235,564,800 บาท มีเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้รวม 649 ราย เป็นจำนวนหนี้รวม 2,024,200,073.78 บาท ต่อมาศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์ คดีถึงที่สุด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถอนการยึดทรัพย์โดยมีคำสั่งให้โจทก์ชำระค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินเป็นเงิน 8,303,000 บาท โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางขอให้มีการขายทรัพย์สินของจำเลยในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินที่โจทก์นำยึดแต่ไม่เกินจำนวนหนี้ที่จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามฟ้องจำนวน 140,000,000 บาท ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "คดีนี้มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่าโจทก์ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินที่ยึดแต่ไม่เกินจำนวนหนี้ที่โจทก์ฟ้องหรือไม่ เห็นว่า แม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 155 บัญญัติให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีหน้าที่ระวังประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลาย ช่วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ และรับผิดชอบค่าธรรมเนียม ค่าเสียหาย และค่าใช้จ่ายในคดีล้มละลาย แต่เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยแล้ว อำนาจในการจัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของจำเลยย่อมเป็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (1) แม้ไม่มีโจทก์นำยึด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็มีอำนาจทำการยึดทรัพย์ได้เองและยึดทรัพย์สินของจำเลยได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องพิจารณาถึงจำนวนหนี้ของโจทก์ดังเช่นคดีแพ่งตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 284 บัญญัติไว้ เนื่องจากการกระทำเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย สาเหตุที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถอนการยึดทรัพย์สินของจำเลยในคดีนี้ เนื่องจากศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ไม่ใช่เพราะโจทก์ขอถอนฟ้องหรือขอถอนการยึดทรัพย์ การที่จะให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินที่ยึดทั้งหมดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 179 (3) โดยไม่พิจารณายอดหนี้ที่โจทก์ฟ้อง ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่าเป็นการไม่ยุติธรรมแก่โจทก์ อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 161 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 14 ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายดังกล่าว จึงควรอยู่ในขอบเขตไม่เกินยอดจำนวนหนี้ที่โจทก์ฟ้องเท่านั้น ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและพิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น" พิพากษาแก้เป็นว่า ให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินที่ยึดแต่ไม่เกินร้อยละ 3.5 ของยอดหนี้ที่โจทก์ฟ้องจำนวน 150,413,697.44 บาท

องค์คณะ

สมบัติ อรรถพิมล · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · สุพัฒน์ บุญยุบล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3904/2547>